

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 21.2.2019 г.
COM(2019) 90 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно сключването на Споразумението за статуса между Европейския съюз и
Черна гора за действия, провеждани от Европейската агенция за гранична и
брегова охрана в Черна гора**

ПРИЛОЖЕНИЕ

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА СТАТУСА

**между Европейския съюз и Черна гора за действия, провеждани от Европейската
агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ

и ЧЕРНА ГОРА,

наричани по-нататък „страните“,

КАТО СЕ ИМА ПРЕДВИД, ЧЕ могат да възникнат ситуации, при които Европейската агенция за гранична и брегова охрана, наричана по-долу „Агенцията“, координира оперативното сътрудничество между държавите — членки на ЕС, и Черна гора, включително на територията на Черна гора,

КАТО СЕ ИМА ПРЕДВИД, ЧЕ следва да бъде установена правна рамка под формата на споразумение за статуса за ситуациите, в които членовете на екипите на Агенцията ще разполагат с изпълнителни правомощия на територията на Черна гора,

КАТО СЕ ИМА ПРЕДВИД, ЧЕ всички действия на Агенцията на територията на Черна гора следва да зачитат напълно основните права,

РЕШИХА ДА СКЛЮЧАТ СЛЕДНОТО СПОРАЗУМЕНИЕ:

Член 1
Обхват на споразумението

1. Настоящото споразумение обхваща всички аспекти, необходими за провеждането на действия от страна на Агенцията на територията на Черна гора, при които членовете на екипите на Агенцията имат изпълнителни правомощия.
2. Настоящото споразумение се прилага само за територията на Черна гора или на част от нея.
3. Статутът и очертанията съгласно международното право на съответните територии на държавите — членки на Европейския съюз, и Черна гора не са засегнати по никакъв начин от настоящото споразумение или от каквото и да е действие, извършено при неговото прилагане от страните или от тяхно име, включително създаването на оперативни планове или участието в трансгранични операции.

Член 2
Определения

За целите на настоящото споразумение:

- (1) „действие“ означава съвместна операция, бърза гранична намеса или операция по връщане;
- (2) „съвместна операция“ означава действие, което има за цел справянето с незаконната имиграция или трансграничната престъпност, или предоставянето на засилена техническа и оперативна подкрепа по границите на Черна гора с държава членка, и което е разгърнато на територията на Черна гора;
- (3) „бърза гранична намеса“ означава действие, което има за цел да се реагира на ситуация на конкретни и несъразмерни предизвикателства на границата на Черна гора с държава членка и което е разгърнато на територията на Черна гора за ограничен период от време;

- (4) „операция по връщане“ означава операция, която се координира от Агенцията и включва техническо и оперативно подкрепление, предоставено от една или повече държави членки, при която подлежащите на връщане от една или повече държави членки лица се връщат принудително или доброволно в Черна гора;
- (5) „граничен контрол“ означава контрол на лица, който се извършва на границата в отговор изключително на намерение за преминаване на границата или акта на преминаване на тази граница независимо от какви съображения, и който включва проверки на гранично-пропускателните пунктове и наблюдение на зоната между гранично-пропускателните пунктове;
- (6) „член на екип“ означава член на персонала на Агенцията или член на екип от гранични служители и друг съответен персонал от участващите държави членки, включително гранични служители и друг персонал, които са командирани от държавите членки към Агенцията, за да бъдат разположени по време на провеждано действие;
- (7) „държава членка“ означава държава — членка на Европейския съюз;
- (8) „изпращаща държава членка“ означава държавата членка, чийто граничен служител или друг компетентен служител е даден член на екипа;
- (9) „лични данни“ означава всяка информация относно физическо лице с установена или подлежаща на установяване самоличност; лице, чиято самоличност може да бъде установена, е лице, чиято самоличност може да бъде установена пряко или косвено, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или един или повече фактори, специфични за физическата, физиологическата, генетичната, психическата, икономическата, културната или социалната идентичност на това физическо лице;
- (10) „участваща държава членка“ означава държава членка, която участва в действието в Черна гора чрез предоставяне на техническо оборудване, гранични служители и друг съответен персонал, разположен като част от екипа;
- (11) „Агенция“ означава Европейската агенция за гранична и брегова охрана, създадена с Регламент (ЕС) № 2016/1624 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската гранична и брегова охрана.

Член 3

Започване на действието

1. Агенцията може да предложи инициативата за започване на действие на компетентните органи на Черна гора. Компетентните органи на Черна гора могат да поискат от Агенцията да обмисли започването на действие.

2. За изпълнението на дадено действие е необходимо съгласието както на компетентните органи на Черна гора, така и на Агенцията.

Член 4

Оперативен план

За всяка съвместна операция или бърза гранична намеса се договаря оперативен план, който е получил съгласието на държавата членка или държавите членки, граничещи с оперативната зона. В плана се определят подробно организационните и процедурните аспекти на съвместната операция или на бързата гранична намеса, включително описание и оценка на ситуацията, оперативните цели, оперативната концепция, видът техническо оборудване, което ще бъде разгърнато, планът за изпълнение, сътрудничеството с други трети държави, други агенции и органи на Съюза или международни организации, разпоредбите по отношение на основните права, включително защитата на личните данни, структурата на координирането, управлението, контрола, комуникациите и докладването, организационните договорености и логистиката, оценката и финансовите аспекти на съвместната операция или бързата гранична намеса. Оценката на съвместната операция или бързата гранична намеса се извършва съвместно от Черна гора и от Агенцията.

Член 5

Задачи и правомощия на членовете на екипа

1. Членовете на екипа са упълномощени да изпълняват задачите и да упражняват изпълнителните правомощия, които са необходими за провеждането на операциите по граничен контрол и връщане.
2. Членовете на екипа спазват законите и подзаконовите разпоредби на Черна гора.
3. Членовете на екипа изпълняват задачи и упражняват правомощия на територията на Черна гора единствено съгласно инструкциите и, като общо правило, в присъствието на гранични служители или друг съответен персонал на Черна гора. По целесъобразност Черна гора издава инструкции за екипа в съответствие с оперативния план. Черна гора може по изключение да оповомощи членовете на екипа да действат от нейно име.

Агенцията, чрез своя координиращ служител, може да съобщи на Черна гора своето становище относно инструкциите, дадени на екипа. В този случай Черна гора взема предвид това становище и, доколкото е възможно, се съобразява с него.

В случаите, когато инструкциите, дадени на екипа, не съответстват на оперативния план, координиращият служител докладва незабавно на изпълнителния директор на Агенцията. Изпълнителният директор може да предприеме подходящи мерки, включително временно спиране или прекратяване на действието.

4. При изпълнението на своите задачи и упражняването на правомощията си членовете на екипа носят своята собствена униформа. Също така членовете на екипа носят на видимо място документ за идентификация, а на ръкава на униформите си носят синя лента със символите на Европейския съюз и на Агенцията. За удостоверяване на самоличността си пред националните органи на Черна гора членовете на екипа винаги носят със себе си документа за акредитация, посочен в член 8.
5. При изпълнението на своите задачи и упражняването на правомощията си членовете на екипа могат да носят служебни оръжия, боеприпаси и оборудване в съответствие с разпоредбите на националното право на изпращащата държава членка. Преди разполагането на членовете на екипа Черна гора уведомява Агенцията за разрешените служебни оръжия, боеприпаси и оборудване и за условията за тяхното използване.
6. При изпълнението на своите задачи и упражняването на своите правомощия членовете на екипа могат да използват сила, включително служебни оръжия, боеприпаси и оборудване, със съгласието на Черна гора и изпращащата държава членка, в присъствието на гранични служители или друг съответен персонал на Черна гора и в съответствие с националното право на Черна гора. Черна гора може да разреши на членове на екипа да използват сила в отсъствието на гранични служители и друг съответен персонал от Черна гора.
7. Черна гора може да разреши на членове на екипа да правят справки в нейните национални бази данни, ако това е необходимо за изпълнението на оперативните

цели, определени в оперативния план, и за операции по връщане. Членовете на екипа правят справки само с данните, които са им необходими за изпълнението на техните задачи и упражняването на техните правомощия. Преди да разположи членовете на екипа Черна гора уведомява Агенцията за националните бази данни, в които може да се прави справка. Такава справка се извършва в съответствие с националното законодателство за защита на данните на Черна гора.

Член 6

Временно спиране и прекратяване на действието

1. Ако разпоредбите на настоящото споразумение или на оперативния план не се спазват от Черна гора, изпълнителният директор на Агенцията може временно да спре или прекрати действието, след като уведоми за това в писмена форма Черна гора. Изпълнителният директор уведомява Черна гора за причините за своето решение.
2. Ако разпоредбите на настоящото споразумение или на оперативния план не се спазват от Агенцията или от участваща държава членка, Черна гора може временно да спре или да прекрати действието, след като уведоми за това в писмена форма Агенцията. Черна гора уведомява Агенцията за причините за своето решение.
3. По-конкретно, Черна гора или изпълнителният директор на Агенцията може временно да спре или да прекрати действието в случай на нарушение на основните права, нарушение на принципа на забрана за връщане или на правилата за защита на данните.
4. Прекратяването на действието не засяга правата или задълженията, произтичащи от прилагането на настоящото споразумение или на оперативния план преди това прекратяване.

Член 7

Привилегии и имунитети на членовете на екипа

1. Членовете на екипа на Агенцията се ползват с привилегии и имунитети, чиято цел е да се гарантира успешното изпълнение на служебните им функции в хода на действията, осъществявани в съответствие с оперативния план на територията на Черна гора.
2. Документите, кореспонденцията и имуществото на членовете на екипа са неприкосновени, освен в случай на изпълнителни мерки, разрешени съгласно параграф 7.
3. Членовете на екипа се ползват с имунитет по отношение на наказателната юрисдикция на Черна гора във връзка с действията, извършени при упражняване на служебните им функции в хода на действията, извършвани в съответствие с оперативния план.

В случай на твърдения за извършено престъпление от член на екипа, изпълнителният директор на Агенцията и компетентният орган на изпращащата държава членка незабавно се информират за това. Преди започването на съдебното производство и след внимателно разглеждане на всяко изявление, направено от компетентния орган на изпращащата държава членка и компетентните органи на Черна гора, изпълнителният директор на Агенцията удостоверява пред съда дали въпросното действие е извършено при упражняване на служебните функции на лицето в хода на действията, извършвани в съответствие с оперативния план. Докато очакват удостоверяването от страна на изпълнителния директор на Агенцията, Агенцията и изпращащата държава членка се въздържат от предприемане на мерки, които има вероятност да застрашат евентуално последващо наказателно преследване на члена на екипа от компетентните органи на Черна гора.

Когато въпросното действие е извършено при изпълнение на служебните функции, не се образува съдебно производство. Ако действието не е извършено при изпълнение на служебните функции, на съответното съдебно производство може да бъде даден ход. Удостоверяването от страна на изпълнителния директор на Агенцията има задължителен характер за компетентните органи на Черна гора. Привилегиите, предоставени на членовете на екипа, и имунитетът по отношение на наказателната юрисдикция на Черна гора не ги освобождават от юрисдикцията на изпращащата държава членка.

Имунитетът на членовете на екипа по отношение на наказателната, гражданската и административната юрисдикция на Черна гора може да бъде снет от изпращащата държава членка, в зависимост от случая. Отнемането на имунитет винаги трябва да бъде изрично.

4. Членовете на екипа се ползват с имунитет по отношение на гражданската и административната юрисдикция на Черна гора във връзка с всякакви действия, предприети от тях в изпълнение на служебните им функции в хода на действията, извършвани в съответствие с оперативния план. Ако срещу членове на екипа бъде образувано гражданско производство пред какъвто и да е съд в Черна гора, изпълнителният директор на Агенцията и компетентният орган на изпращащата държава членка незабавно се информират за това. Преди започването на съдебното производство и след внимателно разглеждане на всяко изявление, направено от компетентния орган на изпращащата държава членка и компетентните органи на Черна гора, изпълнителният директор на Агенцията удостоверява пред съда дали въпросното действие е извършено от членове на екипа при упражняване на служебните им функции в хода на действията, извършвани в съответствие с оперативния план.

Когато въпросното действие е извършено при изпълнение на служебните функции, не се образува съдебно производство. Ако действието не е извършено при изпълнение на служебните функции, на съответното съдебно производство може да бъде даден ход. Удостоверяването от страна на изпълнителния директор на Агенцията има задължителен характер за компетентните органи на Черна гора.

Започването на съдебно производство от страна на членове на екипа ги лишава от възможността да се позовават на имунитета по отношение на юрисдикцията в случай на насрещни иски, пряко свързани с основния иск.

5. Членовете на екипа, които са свидетели, може да бъдат задължени от компетентните органи на Черна гора, при пълно спазване на разпоредбите на член 7, параграфи 3 и 4, да предоставят доказателства посредством изявление и в съответствие с процедурните разпоредби на Черна гора.

6. В случай на вреда, причинена от член на екипа при изпълнението на служебните му функции в хода на действията, извършвани в съответствие с оперативния план, Черна гора носи отговорност за всички вреди.

В случай на вреда, причинена поради груба небрежност или умишлено неправомерно поведение, или ако актът не е извършен при изпълнение на служебни функции от член на екипа от участваща държава членка, Черна гора може да поиска чрез изпълнителния директор на Агенцията съответната участваща държава членка да заплати обезщетение.

В случай на вреда, причинена поради груба небрежност или умишлено неправомерно поведение, или ако действието не е извършено в изпълнение на служебни функции от член на екипа, който е служител на Агенцията, Черна гора може да поиска Агенцията да заплати обезщетение.

В случай на вреда, причинена в Черна гора поради непреодолима сила, нито Черна гора, нито участващата държава членка, нито Агенцията носят никаква отговорност.

7. Спрямо членовете на екипа не могат да се предприемат изпълнителни мерки, освен когато срещу тях е образувано гражданско производство, което не е свързано със служебните им функции в хода на действията, осъществявани в съответствие с оперативния план.

Когато изпълнителният директор на Агенцията е удостоверил, че дадено имущество на членовете на екипа е необходимо за изпълнението на служебните им функции, то не може да бъде изземвано с цел изпълнение на присъда, съдебно решение или съдебно нареждане. При граждански производства членовете на екипа не подлежат на ограничения върху личната им свобода или на други ограничителни мерки.

8. Съдебният имунитет на членовете на екипа в Черна гора не ги освобождава от юрисдикциите на съответните изпращащи държави членки.
9. По отношение на услуги, предоставяни за Агенцията, членовете на екипа са освободени от изискванията на разпоредбите в областта на социалната сигурност, които може да са в сила в Черна гора.

10. Членовете на екипа са освободени от всички форми на данъчно облагане в Черна гора върху заплатите и възнагражденията, които получават от Агенцията или от изпращащите държави членки, както и върху други доходи, получени от източник извън Черна гора.
11. Черна гора, в съответствие с приетите от нея законови и подзаконови разпоредби, разрешава внасянето на предмети за лично ползване от членовете на екипа и ги освобождава от всякакви мита, данъци и други налози, различни от таксите за съхранение, превоз и подобни услуги, върху подобни предмети. Черна гора също така разрешава износа на такива предмети.
12. Личният багаж на членовете на екипа може да бъде проверяван само, в случай че съществуват основателни подозрения, че той съдържа предмети, които не са предназначени за лично ползване от членовете на екипа, или предмети, чийто внос или износ е забранен със закон или е подчинен на правила на Черна гора за налагане на карантина. В този случай проверките на личния багаж се извършват само в присъствието на съответния член или членове на екипа или на оправомощен представител на Агенцията.

Член 8

Документ за акредитиране

1. Агенцията, в сътрудничество с Черна гора, издава на всеки член на екипа документ за удостоверяване на самоличността му пред националните органи на Черна гора и като доказателство за неговите права да изпълнява задачите и да упражнява правомощията по член 5 от настоящото споразумение и от оперативния план, съставен на черногорски език и на един от официалните езици на институциите на Европейския съюз. Документът включва следните данни за члена на екипа: име и националност; чин или длъжност; актуална дигитална снимка и задачи, които той има разрешение да изпълнява по време на разполагането.

2. Документът за акредитиране, заедно с валиден документ за пътуване предоставя на члена на екипа достъп до Черна гора без да е необходима виза или предварително разрешение.
3. Документът за акредитиране се връща на Агенцията след приключване на действието.

Член 9

Основни права

1. При изпълнението на своите задачи и упражняването на правомощията си членовете на екипа зачитат в пълна степен основните права и свободи, включително по отношение на достъпа до процедури за предоставяне на убежище, човешкото достойнство и забраната на изтезанията, нечовешкото или унижително отношение, правото на свобода, принципа на забрана за връщане и забраната на колективното експулсиране, правата на детето и правото на зачитане на личния и семейния живот. При изпълнението на своите задачи и упражняването на своите правомощия членовете на екипа не дискриминират лицата въз основа на техния пол, расова или етническа принадлежност, религия или убеждения, увреждане, възраст, сексуална ориентация или пола идентичност. Всички мерки в нарушение на основните права и свободи, предприети при изпълнението на техните задължения и упражняването на техните правомощия, са пропорционални на целите, преследвани от тези мерки, и зачитат същността на тези основни права и свободи.
2. Всяка страна разполага с механизъм за жалби в случай на предполагаемо нарушение на основните права, извършено от нейните служители при изпълнението на служебните им функции в хода на съвместна операция, бърза гранична намеса или операция по връщане, провеждана съгласно настоящото споразумение.

Член 10

Обработка на личните данни

1. Членовете на екипа обработват лични данни единствено когато това е необходимо за изпълнението на техните задачи и упражняването на правомощията им за прилагането на настоящото споразумение от Черна гора, Агенцията или участващите държави членки.
2. Обработването на лични данни от органите на Черна гора се извършва в съответствие с нейното национално законодателство.
3. Обработването на лични данни от Агенцията и участващите държави членки, включително в случай на предаване на лични данни на Черна гора, се подчинява на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни, Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни, Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, както и на мерките, посочени в член 45, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 2016/1624, приети от Агенцията за прилагане на Регламент (ЕО) № 45/2001.
4. В случай че обработването предвижда предаване на лични данни, към момента на предаването на личните данни на Черна гора държавите членки и Агенцията указват всички общи или специални ограничения за достъп до тях или до тяхното ползване, включително по отношение на тяхното предаване, заличаване или унищожаване. Когато необходимостта от такива ограничения стане ясна след предаването на личните данни, държавите членки и Агенцията информират Черна гора за това.
5. Личните данни, събрани за административни цели по време на действието, могат да бъдат обработвани от Черна гора, Агенцията и участващите държави членки в съответствие с приложимото законодателство за защита на данните.
6. След приключването на всяко действие Агенцията, Черна гора и участващите държави членки изготвят общ доклад за прилагането на параграфи 1—5 от

настоящия член. Този доклад се изпраща на длъжностното лице по основните права и на длъжностното лице по защита на данните на Агенцията. Те докладват на изпълнителния директор на Агенцията.

Член 11

Спорове и тълкуване

1. Всички въпроси, възникнали във връзка с прилагането на настоящото споразумение, следва да се разглеждат съвместно от компетентните органи на Черна гора и от представителите на Агенцията, която се консултира с държавата членка или държавите членки, съседни на Черна гора.
2. Ако не бъде постигнато предварително споразумение, споровете относно тълкуването или прилагането на настоящото споразумение се уреждат единствено чрез преговори между Черна гора и Европейската комисия, която се допитва до всяка държава членка, която граничи с Черна гора.

Член 12

Влизане в сила, срок на действие, временно спиране и прекратяване на споразумението

1. Настоящото споразумение се одобрява от страните в съответствие с техните вътрешни правни процедури.
2. Настоящото споразумение влиза в сила на първия ден от втория месец след датата, на която страните взаимно са се уведомили по дипломатически път за приключването на вътрешните правни процедури, посочени в параграф 1.
3. Настоящото споразумение е с неопределен срок на действие.
4. Споразумението може да бъде прекратено или прилагането му да бъде временно спряно с писмено съгласие между страните или едностранно от някоя от страните. Във втория случай страната, която желае да прекрати или временно да спре прилагането на Споразумението, уведомява писмено другата страна за това по дипломатически път. Прекратяването влиза в сила на първия ден от втория месец, следващ месеца, през който е подадено уведомлението.

4. Уведомленията, направени в съответствие с настоящия член, се изпращат за Черна гора — до Министерство на вътрешните работи и за Европейския съюз — до генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз.

Съставено в ... на година.

в два екземпляра на черногорски език и на официалния (те) език (ци) на Европейския съюз, като всеки един от тези текстове е еднакво автентичен.

В случай на несъответствие между автентичните текстове предимство има текстът на английски език.

Подписи:

СЪВМЕСТНА ДЕКЛАРАЦИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ИСЛАНДИЯ, НОРВЕГИЯ, ШВЕЙЦАРИЯ И ЛИХТЕНЩАЙН

Договарящите страни отбелязват съществуващите тесни връзки между Европейския съюз и Норвегия, Исландия, Швейцария и Лихтенщайн, по-специално въз основа на споразуменията от 18 май 1999 г. и 26 октомври 2004 г. относно асоциирането на тези държави към процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген.

При тези обстоятелства е желателно органите на Норвегия, Исландия, Швейцария и Лихтенщайн, от една страна, и на Черна гора, от друга страна, незабавно да сключат двустранни споразумения относно действия, извършвани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана на територията на Черна гора при условия, подобни на тези на настоящото споразумение.

СЪВМЕСТНА ДЕКЛАРАЦИЯ

Двете страни се съгласяват, че въздържането от предприемане на мерки, които има вероятност да застрашат евентуално последващо наказателно преследване на член на екипа от компетентните органи на приемащата държава, включва въздържане от активно улесняване на връщането на засегнатия член на екипа от оперативните

помещения на Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Черна гора в неговата изпращаща държава членка, в очакване на удостоверяването от изпълнителния директор на Агенцията.